

LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

y-tunnus: 0204067-1

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2023.....	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	4
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	6
5 Tulevaisuuden näkymät.....	6
6 Hallinto ja vastuullisuus	6
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	9
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023	10
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Varsinais-Suomi	10
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	24
10 Riskienhallinnan liitetiedot	30
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	35
Tilinpäätösmerkintä	36

Hallituksen toimintakertomus 2023

LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Varsinais-Suomi) kotipaikka on Turku ja y-tunnus 0204067-1. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Varsinais-Suomi kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyhtyritysryhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus 0211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Vuonna 2023 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, korkea inflaatio, kohooneet markkinakorot ja energian hintapiikit aiheuttivat epävarmuutta talouteen. Loppuvuotta kohti epävarmuus rahoitusmarkkinoilla helpottui inflaation hidastuessa ja keskuspankkien koronnostojen päättyttyä. Epävarmuuksista huolimatta vuodesta 2023 muodostui tuloksellisesti yhtiöllemme hyvä.
- Vakavaraisuutemme** säilyi vahvana ja **liiketulos** kehittyi positiivisesti olleen 13,5 miljoonaa euroa (3,9 milj. € v. 2022). Tuloskehitystä tuki erityisesti hyvä sijoitustoiminnan tulos. Myös maksutulon kasvu jatkui vahvana.
- Vahinkovakuuttamisessa** vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Jo useampi kuin joka kolmas suomalainen auto on liikennevakuutettu LähiTapiolassa. Myös maatilavakuuttamisessa olemme markkinajohtaja.
- Keskinäisenä yhtiöryhmänä käytämme tuloksemme vakavaraisuuden vahvistamiseen, omistaja-asiakkaidemme tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen sekä asiakashyödyn kasvattamiseen. Vuonna 2023 jatkoimme merkittäviä panostuksia järjestelmä uudistuksiin, digitaalisiin palveluihin sekä automaatioon.
- Vuonna 2023 LähiTapiolan vastuullisuustyön integroitumista yhtiöiden arkeen vauhditettiin kokoamalla vastuullisuustavoitteemme LähiTapiolan vastuullisuusohjelmaksi. Ohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet vuoteen 2026 saakka. Haluamme lisätä vahinkojen ennaltaehkäisytyömme vaikuttavuutta, varautua

uusiin riskeihin ja vahvistaa edelleen asemaamme vastuullisena sijoittajana.

- Yhtiön asiakasmäärä kasvoi lähes ennätyskellisesti. Vuoden 2023 lopussa LähiTapiola Varsinais-Suomen asiakasmäärä oli 99 203. Uusien asiakkaiden lisäksi nykyasiakkaiden pysyvyys kehittyi positiivisesti.
- Asiakasmäärän kasvun myötä yhteydenottojen määrä kasvoi viime vuonna huomattavasti. Kasvaneiden volyymien vuoksi yhtiö rekrytoi lisää asiantuntijoita viime vuoden aikana hyvän ja tehokkaan palvelun laadun takaamiseksi jatkossakin. Tämä teki yhtiöstä myös entistä merkittävemmän työllistäjän Turun seudulla.

Vakuutustoiminnan volyymi ja kannattavuus

	2023	2022
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	72,7	68,3
Muutos %	6,4	2,5
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	6,1	4,1
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	90,4	93,3
Riskisuhde, %	57,1	61,0
Toimintakulusuhte, %	33,3	32,3

Korvaukset ja asiakasedut

	2023	2022
Maksetut korvaukset, milj. eur.	49,9	42,7
Omaetu, milj. eur.	6,4	6,1
S-bonus, milj. eur.	2,4	2,1

Tulos ja vakavaraisuus

	2023	2022
Liiketulos, milj. eur.	13,5	3,9
Kokonaistulos, milj. eur.	14,1	-6,5
Vakavaraisuussuhde, %	240,2	275,9

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnus-

lukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2022 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluissa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskantamme muodostuu henkilö- ja maatala-asiakkaista sekä pienistä ja keskiuurista yrityksistä.

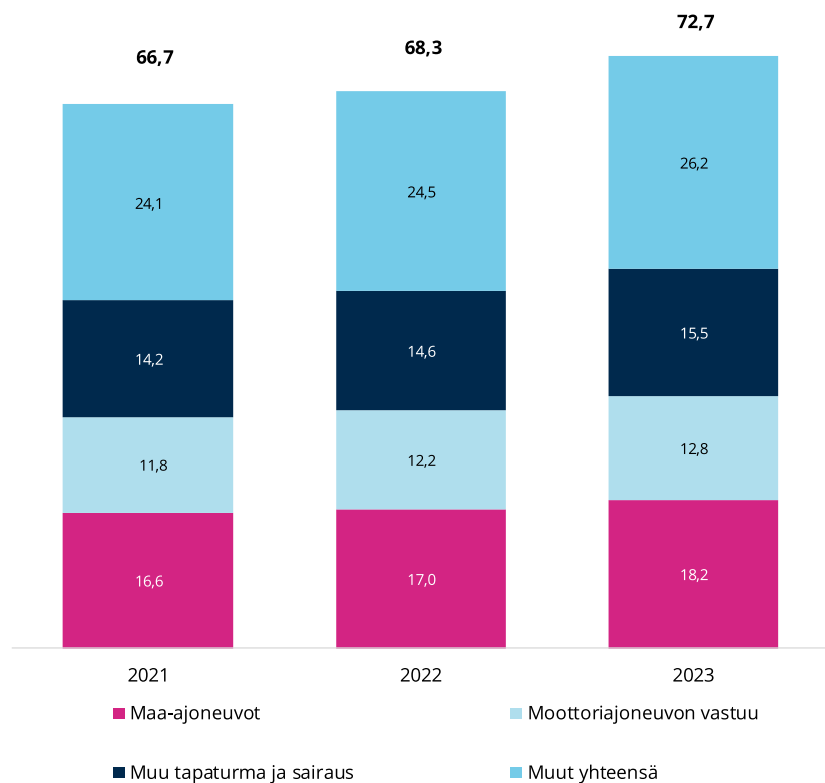
Yhtiömme toiminnassa ja toimintakulttuurissa tulee näkyä, että LähiTapiola on olemassa asiakkaitaan varten. Tavoitteenamme on tuottaa mahdollisimman suurta asiakashyötyä - yhä kilpailukykyisempään hintaan. Asiakashyötyjen kehittymistä seurataan entistä tarkemmalla tasolla. Osana digitaalista kehittämistä paransimme sekä henkilö- että yritysasiakkaidemme verkkopalveluja ja uudistimme LähiTapiola.fi-sivustomme. Digitaalisia palveluja kehittämällä helpotamme asiakkaiden itseasiointia, mutta varmistamme samalla asiantuntijapalvelun riittävän laajan saatavuuden monimutkaisempien asioiden hoidossa. Omistaja-asiakkaidemme tyytyväisyydestä kertoo osaltaan ennätyksellisen alhainen asiakaspoistuman taso. Mittava vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistus etenee suunnitelmien mukaisesti.

Ensivakuutuksen maksutulomme oli 72,7 miljoonaa euroa (68,3 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen 6,4 prosenttia. Maksutulon kasvua tukivat korkea asiakaspysyvyys ja myynnin kasvu sekä verkossa, että henkilökohtaisen palvelun kanavissa. Vakuutuslajeista maksutulon kasvu oli voimakkainta omaisuusvakuutuksessa ja ajoneuvojen kaskovakuutuksissa.

Vahvistimme vuoden 2023 aikana asemaamme liikennevakuutuksen markkinajohtajana: vakuutussopimusten määrällä mitattuna LähiTapiola Varsinais-Suomen markkinaosuus oli vuoden lopussa yli 32 prosenttia. LähiTapiola-ryhmä on myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 65 prosentin markkinaosuudella tilojen pääasiallisena vakuutusyhtiönä.

Korvauskulut kasvoivat vuonna 2023 ja varsinaisen vakuutustoiminnan kannattavuutta kuvaava riskisuhde oli pitkän aikavälin keskiarvojen tasolla. Vahinkojen määrä kasvoi useissa vakuutuslajeissa yhteiskunnallisen aktiviteetin lisääntyttyä ja henkilövakuutuksissa myös hoitovelan purkautuminen ja Kela-korvausten leikkaukset lisäsivät maksettuja korvauksia. Korkea inflaatio kasvatti korvauskuluja, kun työpanosten ja materiaalien hinnat nousivat laajasti eri palveluntuottajilla. Monissa vakuutuslajeissa on palattu pandemiaa edeltäville matalamman kannattavuuden tasoille, joita nähtiin vuosina 2018-2019. Suurvahinkojen osalta vuosi oli maltillinen.

LähiTapiola Varsinais-Suomi Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 45,3 miljoonaa euroa (45,0 milj. €) ja **riskisuhteemme** ilman perustekorkokulua 57,1 prosenttia (61,0 %). Omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja sattui 1 kappale (4 kpl). Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 49,9 miljoonaa euroa (42,7 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskitämisetuina 6,4 miljoonaa euroa (6,1 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 2,4 miljoonaa euroa (2,1 milj. €).

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, inflaatio sekä panostukset liiketoiminnan kehittämiseen ovat vaikuttaneet yhtiömme toimintakuluihin. Toimintakulumme olivat 22,8 miljoonaa euroa (21,0 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme nousi 1,0 prosenttiyksikköä ja oli 33,3 prosenttia (32,3 %).

Haastavasta korvaus- ja kustannuskehityksestä huolimatta vahinkovakuutus-toimintamme on pysynyt kannattavana. **Vakuutustekninen katteemme** ennen tasoitusmäärän muutosta oli 6,1 miljoonaa euroa (4,1 milj. €). **Yhdistetty kulusuhteemme** ilman perustekorkokulua oli 90,4 prosenttia (93,3 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 4,7 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitusmäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laitemisperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudessakin.

Vuosi 2023 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, inflaatio ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät talouksien ja rahoitusmarkkinoiden näkymiä. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla epävarmuus helpotti inflaation hidastuessa ja keskuspankkien lopettaessa koronnostot. Samalla rahataloudelliset olosuhteet kevenivät korkojen laskun, yrityslainojen riskilisten kutistumisen ja osakemarkkinoiden vahvistumisen myötä. Kokonaisuutena osakkeiden ja joukkovelkakirjalainojen toteutuneet tuotot muodostuivat lopulta poikkeuksellisen vahvoiksi. Valuuttamarkkinoilla euro vahvistui dollaria vastaan, mikä heikensi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit jatkoivat ohjauskorkojen nostoja vuoden kolmannelle neljännekselle saakka. Vaikka yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, Yhdysvaltain talouskasvu on jatkanut vahvana. Euroalueella tilanne on sitä vastoin huolestuttava ja Kiinan talouden kehitys on ollut pettymys. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaalitalouteen 6–18 kuukauden viiveellä, jonka seurauksena maailmantalous voi yllättää negatiivisesti vuonna 2024. Sijoitusmarkkinoiden ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta mahdollisen taantumun syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Vuodesta 2023 muodostui lopulta sijoituksellisesti hyvä LähiTapiola Varsinais-Suomelle, kun sekä osake- että korkosijoitukset tuottivat selvästi positiivisesti. Ainoastaan kiinteistösijoituksissa tuotot jäivät negatiivisiksi. **Sijoitustoiminnan nettotuotto** oli 7,0 miljoonaa euroa (-0,8 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoon oli 3,5 prosenttia (-4,8 %). Sijoituksista 51,2 prosenttia oli osakesijoituksiin luokiteltavia.

Sijoitustoiminta	2023	2022
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoon, %	3,5	-4,8
Korkosijoitukset	7,8	-12,0
Osakesijoitukset	6,7	-2,6
Kiinteistösijoitukset	-7,5	1,7
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	26,4	29,1
Osakesijoitukset	51,2	46,5
Kiinteistösijoitukset	22,4	24,5
Sijoitusomaisuus käyvin arvoon, milj. eur.	220,8	216,5

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor's antoi 17.10.2023 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle luokituksen A vakain näkymin. Luokitukseen vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä

hyvä tuloksellisuus edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2022. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa Vakuutusyhtiölain mukaisen vakuutusyhtiöryhmän sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän. Ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola Vahinkoyhtiön tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisäätöiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisäätöisen tilintarkastuksen piiriin.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomittamista tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen veloittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

Yhteisvastuusopimuksessa on sovittu myös siitä, että LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön ja ryhmän varainhoitoyhtiöiden (LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy) vakavaraisuutta tuetaan tarvittaessa vastaavin periaattein takuu- ja osakepääomaosuuksien mukaisissa suhteissa. Myös LähiTapiola Rahoitus Oy:n vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan soveltuvin osin yhteis-

vastuusopimuksen periaatteita. Nämä yhtiöt eivät kuitenkaan ole yhteisvastuusopimuksen osapuolia, eivätkä ne näin ollen voi sopimukseen vedoten vaatia lisäpääomistusta.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa ja tällä hetkellä ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on vahvalla tasolla. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2023 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2024 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 240,2 prosenttia (275,9 %). Yhtiömme vakavaraisuussuhde heikkeni hieman tilikauden aikana, pysyen kuitenkin vahvalla tasolla. Vakavaraisuussuhteen muutokseen vaikutti erityisesti osakemarkkinan myönteisen kehityksen myötä kasvaneet markkinariskit sekä korkotason lasku, joka nosti vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likviditeettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likviditeettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin sekä jälleenvakuutusuojiiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutusosalalla samanlainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliikumet, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Suomen vaisu talouskehitys alkuvuonna 2023 sekä syksyn heikot tilastotiedot ja luottamusindikaattorit vahvistavat kuvaa finanssisektorin haastavasta toimintaympäristöstä. Suomen bruttokansantuotteen osalta ennustetaan edelleen heikkoa kehitystä vuonna 2024. Inflaation ja korkojen säilyminen korkeammalla tasolla ennakoitua pidempään voi hidastaa talouskasvun alkamista. Toimintaympäristön riskejä talouskehitykselle luovat myös esimerkiksi geopolittiset jännitteet, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, energiahintojen kehitys, kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden mahdolliset häiriöt sekä kotitalouksien korkea velkaantuminen. Energiahintojen ja elinkustannusten yleinen nousu sekä korkojen kohoaminen heikentävät finanssisektorin asiakkaiden maksukykyä. Vaikka palkansaajien nimellisansioiden kehitys on säilynyt hyvänä, inflaatio pienentää jatkossakin kotitalouksien reaalisia tuloja ja käytettävissä olevia varoja. Korkeammat korot ja heikkenevä talous voivat myös vähentää palveluiden kysyntää merkittävästi.

Toimintaympäristön epävarmuudet ja erilaisten finanssisektoriin kohdistuvien sokkien toteutuminen altistavat rahoitusmarkkinat äkillisille markkinaheilahduille. Toteutuessaan varallisuuserien negatiiviset hinnannuutokset esimerkiksi osake- ja velkakirjamarkkinoilla kasvattaisivat yhtiöiden sijoitustappioita. Lisäksi kiinteistösektorin ja rakennusalan tilanne on erityisen heikko, mikä kasvattaa sekä luottoriskejä että kiinteistösijoitusten arvostuksiin liittyviä riskejä.

Pidemmillä tähtäimellä finanssisektorin toimijoita haastavat epävakaan taloudellisen toimintaympäristön lisäksi pitkäaikaiset muutostrendit, kuten ilmastonmuutoksen vaikutukset (ESG-riskit) ja niiden ehkäisyyn tähtäävät toimet, demografiset muutokset, digitalisaatio, uudet teknologiat, tuotteet ja toimintatavat sekä kyberriskit.

LähiTapiola-ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Kansantalouden näkymät vuodelle 2024 ovat heikohkot, mutta vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on varovaisen myönteinen. Maltillistuva inflaatio ja vuonna 2024 realisoituvat palkankorotukset parantavat kuluttajien ostovoimaa. Työttömyyden merkittävää kasvua ei ole nähtävissä lyhyellä aikavälillä.

Geopoliittiset riskit ovat edelleen korkealla tasolla. Venäjän aloittama hyökkäyssota on pysyvästi muuttanut Euroopan turvallisuustilannetta ja vastakainasettelu demokratioiden ja itsevaltaisten valtioiden välillä kärjistyy. Sijoitusmarkkinoilla voidaan nähdä voimakkaita heilahteluja.

Kotimaisessa vahinkovakuutusmarkkinassa asiakasuskollisuus on korkealla tasolla ja vakuutusturvasta ei olla tinkimässä ensimmäisenä. Asiakasomistaisena yhtiönä LähiTapiola kehittää palveluitaan asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Digitaalisen murroksen myötä verkkopalvelujen kehitykseen panostetaan merkittävästi.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspanostukset kohdistuvat perusjärjestelmäuudistukseen, taloudellisen hyödyn kasvattamiseen omistaja-asiakkaillemme sekä asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2024 ovat edelleen epävarmat. Suurimmat riskit liittyvät politiikkaan ja geopolitiikkaan. Yli puolet maailman väestöstä äänestää kuluvana vuonna vaaleissa ja tulokset voivat aiheuttaa merkittävää epävakautta toimintaympäristöön. Tärkeimmät vaalit pidetään Yhdysvalloissa, jossa maalle valitaan uusi presidentti. Myös geopolitiikan osalta tilanne on aikaisempaa haastavampi: Venäjän hyökkäyssota jatkuu, Lähi-

idän kriisi uhkaa eskaloitua ja Taiwanin tilanne on vaarassa kiristyä entisestään.

Suhdannenäkymä on sen sijaan edellisvuotta parempi. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat jo talouden elpymisodotuksista, mutta Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Lähi-idän tilanteen eskaloituminen ja sitä kautta raaka-aineiden hintojen uusi nousu kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi johtavien keskuspankkien liiallinen viivyttely rahapolitiikan kevenysten aloittamisessa ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Vuosi 2024 tiivistyy sijoituksellisesti todennäköisesti siihen, ehtivätkö inflaatio ja korkotaso laskemaan riittävän nopeasti vai aiheuttavatko rahapolitiikan viime vuosien kiristykset taantumien lopulta myös Yhdysvaltoihin. Maailmanlaajuinen taloustaantuma yhdistettynä pörssiyritysten tulostason laskuun vetäisi todennäköisesti myös maailman pörssit laskuun ja aiheuttaisi sitä kautta sijoittajille tappioita. Toisaalta inflaation nopea lasku mahdollistaisi rahapolitiikan merkittävän keventämisen jo tämän vuoden aikana, jolloin sijoitusvuodesta voisi tulla hyväkin.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkyymiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskuluihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajat ovat vakuutusosittajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyrittäjäryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Varsinais-Suomen yhtiökokous pidettiin 25.5.2023. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2022, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomallimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutusentajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Heikki Hedman (puheenjohtaja), Timo Kuukasjärvi (varapuheenjohtaja), Janina Andersson, Anna Godenhjelm, Minna Heinonen, Janne Helin, Jaana Hilden, Aija Kaski, Jaakko Koski, Maria Kumpuoja, Toni Laakso, Satu Laaksonen, Mikko Malmberg, Kauko Mannerjärvi, Ulla-Maija Moisiö, Paavo Myllymäki, Kirsi-Marja Mäki, Tero Nurminen, Tapio Peltomäki, Anne-Mari Rantala, Jari Rastas, Jari Salonen, Juha-Matti Suominen, Riikka Törnblom, Milla Unkila, Henri Valkeapää, Sanna Vauranoja, Ville Viitanen ja Rose Marie Yli-Kaila. Lisäksi hallintoneuvoston jäseniä olivat Jaana Kiviniemi, Jussi Rantanen ja Markku Tuuna 25.5.2023 asti ja vastavasti Sari Koivulehto-Mäkitalo, Aila Kytö ja Tero Sarkala 25.5.2023 alkaen.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valinteesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston sekä hallituksen henkilövalintoja.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Heikki Hedman (puheenjohtaja), Timo Kuukasjärvi (varapuheenjohtaja), Paavo Myllymäki 14.12.2023 asti, Milla Unkila, Henri Valkeapää 14.12.2023 alkaen ja Rose Marie Yli-Kaila.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2023 hallituksen puheenjohtajana toimi Markus Granlund (professori, dekaani, Turun Yliopiston kauppakorkeakoulu), varapuheenjohtajana Tiina Varho-Lankinen (maatilayrittäjä) 25.4.2023 asti, jolloin hänen jäsenyytensä hallituksessa päättyi, varapuheenjohtajana 25.5.2023 alkaen Sinikka Valtonen (henkilöstöjohtaja, Turun kaupunki) ja jäsenenä Kirsi Kostia (CEO, partner, KTT, Great Minds Oy), Aarne Lehtonen (yrittäjä, maanviljelijä) ja Timo Laakso (hallinto- ja talousjohtaja, Turun ja Kaarinan Seurakuntayhtymä).

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.4 Johtoryhmä

LähiTapiola Varsinais-Suomen johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat Olli Aakula (puheenjohtaja), Olli Alho, Juha Anttila, Marko Erkkilä ja Raimo Rytö.

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Varsinais-Suomen toimitusjohtajana toimii oikeustieteen kandidaatti, varatuomari, EMBA, HHJ Olli Aakula ja toimitusjohtajan sijaisena toimii kauppatieteen maisteri Olli Alho.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Varsinais-Suomen tilintarkastajana jatkaamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Petter Westerback, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Varsinais-Suomi on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Varsinais-Suomen lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Varsinais-Suomen henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 110 (106) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmistä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusuunnassa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta. Johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiointi perustuu yhtiöryhmän asiakaskokemuksen strategiaan tavoitteisiin, joita mitataan useamman vuoden jaksolta.

LähiTapiola Varsinais-Suomen ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2023 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiolan vastuullisuustyötä ohjaa LähiTapiolan ryhmästrategia ja Omistajatato. Ydinliiketoimintomme, vakuuttaminen ja sijoittaminen, ovat myös vastuullisuustyömme tärkeimmät välineet. Vakuuttajana vahvistamme suomalaisen yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta. Vastuullisena sijoittajana jätämme positiivisen jälkemme maailmaan.

Vastuullisuus on LähiTapiolalle kannattavan ja pitkäjänteyksen liiketoiminnan välttämätön edellytys. Tärkein tehtävämme on tarjota riittävää ja kohtuuhintaista vakuutusturvaa myös muuttuvien riskien maailmassa. Vastuullisuuden vaikuttavuuden parantaminen on yksi LähiTapiolan strategiakauden 2022–2026 viidestä tavoitteesta. Haluamme olla vaikuttavan vastuullisuuden suunnannäyttäjä toimialallamme, kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan-ryhmän vastuullisuusohjelma 2022–2026 ohjaa myös LähiTapiola Varsinais-Suomen vastuullisuustyötä. Vastuullisuusohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet. LähiTapiola Varsinais-Suomen paikallinen vaikuttavuus on alueella merkittävä. Vahva tahtotila edesauttaa oman toimialueen ihmisten, yhteisöjen ja yritysten hyvinvointia ja toimintaa näkyvästi konkreettisina lukuina.

Yhtiön alueellinen verojalanjälki oli noin 20 miljoonaa euroa. Omistaja-asiakaille maksettiin S-ryhmän Bonusta 2,4 miljoonaa euroa ja keskittämisetua 6,4 miljoonaa euroa.

LähiTapiola-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan vastuulliset toimintatavat, jotka tukevat YK:n kestävän kehityksen ja Pariisin ilmastopoliittisten tavoitteita. LähiTapiola Varainhoito -konserni on sitoutunut YK:n tukemiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Responsible Investment).

Ryhmän vastuullisuuden ohjausryhmä ohjaa vastuullisuuden kehittämistä, vastuullisuusohjelman toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee säännöllisesti kokoontuva hallinnon edustajien vastuullisuustyöryhmä.

Kasvaneiden volyymien vuoksi yhtiö rekrytoi lisää asiantuntijoita viime vuoden aikana hyvän ja tehokkaan palvelun laadun takaamiseksi jatkossakin. Tämä teki yhtiöstä myös entistä merkittävemmän työllistäjän Turun seudulla. Yhtiön ROIHU henkilöstökyselyn tulokset kehittivät positiivisesti vuoden 2023 aikana.

LähiTapiola on merkittävä valtakunnallinen ja alueellinen lahjoittaja. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt tukivat erilaisia yhteisöjä 3,2 miljoonalla eurolla. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt lahjoittivat yhteensä 459 000 euroa mielen hyvinvointia tukeviin hankkeisiin ja matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita tarjoaville toimijoille. Paikallisyhteisöjen ja haja-asutusalueiden arjen turvallisuutta parantavia hankkeita sekä vapaaehtoisen pelastustoiminnan turvaamista ympäri Suomen yhtiöt tukivat 445 000 eurolla.

LähiTapiola Varsinais-Suomi lahjoitti vuonna 2023 yhteensä 90 000 euroa koulutuksen tukemiseen, lapsiperheiden hyvinvointiin, ruoka-apuun sekä Turun saariston hyvinvoinnin kehittämiseen. Lisäksi yhtiö lahjoitti alueelleen pelastusrenkaita ja sydäniskureita kohteisiin, joissa niille oli tarvetta.

LähiTapiola Varsinais-Suomi tuki Turun seudulla toimivien, noin 70 paikallisen urheiluseuran, yhdistyksen ja järjestön toimintaa 195 000 eurolla.

Tahtotilamme on enenevissä määrin panostaa lasten ja nuorten liikunnan tukemiseen. Liikunnan merkitys ihmisen terveyteen on tunnustettu asia ja haluamme omalla toiminnallamme olla edesauttamassa, että liikunnasta muodostuisi tuleville polville elämäntapa.

Kerromme LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2023 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Varsinais-Suomen yhtiökokoukselle, että vuoden 2023 tilikauden voitto, 5 996 161,18 euroa, siirretään varmuusrahastoon, josta maksetaan takuupääoman korkona 493 913,95 euroa ja siirretään käyttörahastoon 500 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	49 386 492,73
Pohjarahasto	3 421 491,68
Takuupääoma	14 316 346,48
Varmuusrahasto	30 639 754,57
Käyttörahasto	1 008 900,00

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Varsinais-Suomi

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Varsinais-Suomi

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	1	72 676 791,13	68 324 660,01
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 378 920,56	-2 694 485,03
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla		70 297 870,57	65 630 174,98
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-2 014 987,00	-489 634,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 270,00	1 270,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		-2 016 257,00	-488 364,00
Vakuutusmaksutuotot yhteensä		68 281 613,57	65 141 810,98
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset		-55 762 629,76	-47 686 418,09
Jälleenvakuuttajien osuus		580 395,97	1 277 406,72
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-55 182 233,79	-46 409 011,37
Korvausvastuun muutos		10 233 813,00	1 818 586,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-320 586,05	-443 175,03
Korvausvastuun muutos yhteensä		9 913 226,95	1 375 410,97
Korvauskulut yhteensä		-45 269 006,84	-45 033 600,40
Liikekulut	3	-16 909 635,43	-16 048 966,55
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		6 102 971,30	4 059 244,03
Tasoitusmäärän muutos		-5 555 278,00	-3 347 159,00
Vakuutustekninen kate	2	547 693,30	712 085,03
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutustekninen kate		547 693,30	712 085,03
Sijoitustoiminnan nettotuotot			
Sijoitustoiminnan tuotot	4	11 315 213,63	7 929 665,72
Sijoitustoiminnan kulut	4	-4 348 082,55	-8 745 840,91
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä		6 967 131,08	-816 175,19
Muut tuotot			
Muut	4	2 034 087,79	2 058 226,46
Muut kulut			
Muut	4	-1 569 196,15	-1 442 077,01
Voitto varsinaisesta toiminnasta		7 979 716,02	512 059,29
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		7 979 716,02	512 059,29
Tuloverot			
Tilikauden vero		-1 719 945,70	-31 585,31
Aikaisempien tilikausien verot		-263 609,14	-201 962,43
Tuloverot yhteensä		-1 983 554,84	-233 547,74
TILIKAUDEN VOITTO		5 996 161,18	278 511,55

8.2 Tase, LähiTapiola Varsinais-Suomi

VASTAAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	8	4 704 990,50	4 368 941,39
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		12 104 220,15	13 031 674,53
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		7 237 840,00	7 602 840,00
Kiinteistösijoitukset yhteensä		19 342 060,15	20 634 514,53
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		81 034 107,77	78 274 845,68
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	91 185 016,94	91 090 042,59
Rahoitusmarkkinavälineet		1 470 913,14	1 804 553,62
Muut sijoitukset yhteensä		92 655 930,08	92 894 596,21
Sijoitukset yhteensä		193 032 098,00	191 803 956,42
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		14 391 940,23	12 824 129,78
Jälleenvakuutustoiminnasta		582 164,14	428 948,00
Muut saamiset		695 489,53	751 632,43
Saamiset yhteensä		15 669 593,90	14 004 710,21
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	8	201 232,85	268 310,49
Muut aineelliset hyödykkeet		163 514,50	122 319,05
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		364 747,35	390 629,54
Rahat ja pankkisaamiset		4 408 659,77	2 014 664,60
Muu omaisuus		17 270,00	17 270,00
Muu omaisuus yhteensä		4 790 677,12	2 422 564,14
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		35 074,79	29 715,00
Muut siirtosaamiset		198 107,36	563 377,29
Siirtosaamiset yhteensä		233 182,15	593 092,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ		218 430 541,67	213 193 264,45
VASTATTAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		3 421 491,68	3 421 491,68
Takuupääoma		14 316 346,48	14 316 346,48
Muut rahastot		26 146 407,34	25 955 295,79
Tilikauden voitto/tappio		5 996 161,18	278 511,55
Oma pääoma yhteensä		49 880 406,68	43 971 645,50
Vakuutustekninen vastuuelka			
Vakuutusmaksuvastuu		28 258 573,00	26 243 586,00
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	-1 270,00
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä		28 258 573,00	26 242 316,00
Korvausvastuu		85 828 179,00	96 061 992,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-8 054 380,35	-8 374 966,40
Korvausvastuu yhteensä		77 773 798,65	87 687 025,60
Tasoisuusmäärä		54 178 278,00	48 623 000,00
Vakuutustekninen vastuuelka yhteensä		160 210 649,65	162 552 341,60
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	11	3 548,00	0,00
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		1 270 482,50	1 208 535,45
Jälleenvakuutustoiminnasta		5 229,25	8 466,35
Muut velat		4 971 157,10	3 386 389,14
Velat yhteensä		6 246 868,85	4 603 390,94
Siirtovelat	13	2 089 068,49	2 065 886,41
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		218 430 541,67	213 193 264,45

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Varsinais-Suomi

	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	7 979 716,02	512 059,29
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-2 341 691,95	2 460 112,03
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	-3 080 886,16	6 255 956,46
Realisoitumattomat kurssivoitot/-tappiot		
Pakollisten varausten muutos	3 548,00	-175 503,00
Suunnitelman mukaiset poistot	883 424,30	916 260,93
Muut oikaisut	-2 067,87	-1 393 279,27
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	3 442 042,34	8 575 606,44
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-1 304 973,55	-960 771,30
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	1 666 659,99	278 159,27
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	3 803 728,78	7 892 994,41
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		
Maksetut välittömät verot	-1 983 554,84	-233 547,74
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	1 820 173,94	7 659 446,67
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	1 833 863,11	-9 743 201,58
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	2 067,87	1 393 279,27
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-1 174 709,75	-886 078,45
Investointien rahavirta yhteensä	661 221,23	-9 236 000,76
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-87 400,00	-1 111 364,64
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-87 400,00	-1 111 364,64
Rahavarojen muutos	2 393 995,17	-2 687 918,73
Rahavarat tilikauden alussa	2 014 664,60	4 702 583,33
Rahavarat tilikauden lopussa	4 408 659,77	2 014 664,60

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Varsinais-Suomi

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2023	2022	2021	2020	2019
Liiketulos	13,5	3,9	7,7	0,3	2,7
Kokonaistulos	14,1	-6,5	17,6	6,9	8,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	3,5	-4,8	6,6	4,6	5,9
Kokonaispääoman tuotto, %	6,1	-2,6	7,8	3,4	4,8
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	110	106	103	89	94
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	110	106	103	89	94
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	72,7	68,3	66,7	65,0	61,3
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %	65,7	68,6	73,4	79,8	79,3
Vahinkosuhte, %	66,3	69,1	74,2	81,0	80,6
Liikekulusuhde, %	24,8	24,6	22,1	23,2	24,9
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	90,4	93,3	95,5	103,0	104,1
Yhdistetty kulusuhde, %	91,1	93,8	96,4	104,2	105,5

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Varsinais-Suomi

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Varsinais-Suomi

1. Vakuutusmaksutulo	2023	2022
Ensivakuutus		
Kotimaasta	72 676 791,13	68 324 660,01
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	72 676 791,13	68 324 660,01

1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2023	2022
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	138 012,52	114 559,84
Jakojärjestelmämaksut	1 572 265,26	1 458 509,66
Vakuutusmaksuvero	13 985 425,37	13 583 724,13
Palosuojelumaksu	175 006,84	177 780,50
Liikenneturvallisuusmaksu	165 501,60	122 220,24
Yhteensä	16 036 211,59	15 456 794,37

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutus-tekni- ninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2023	15 520 808,35	15 023 001,35	-12 193 449,73	-3 721 539,67	-19 651,39	-911 639,44
	2022	14 594 372,54	14 538 525,54	-11 113 695,99	-3 449 493,35	-16 596,22	-41 260,02
	2021	14 226 359,01	13 980 118,01	-10 148 003,09	-2 916 588,82	-16 530,04	898 996,06
Moottoriajoneuvon vastuu	2023	12 779 918,21	12 489 786,21	610 044,39	-3 055 124,51	-560 157,65	9 484 548,44
	2022	12 151 987,68	11 950 390,68	-3 858 339,15	-2 889 235,67	-823 492,29	4 379 323,57
	2021	11 768 530,43	11 852 890,43	-11 692 513,25	-2 720 515,50	315 469,49	-2 244 668,83
Maa-ajoneuvot	2023	18 183 953,62	17 679 799,62	-16 917 703,18	-4 304 869,51	-48 827,92	-3 591 600,99
	2022	17 039 785,72	16 871 683,72	-13 950 263,23	-4 045 581,46	33 216,14	-1 090 944,83
	2021	16 621 533,46	16 475 903,46	-13 349 671,81	-3 513 458,58	-59 859,35	-447 086,28
Alukset, ilma-alukset, raitteilla	2023	1 491 508,76	1 458 660,76	-866 679,92	-342 727,78	-955,54	248 297,52
liikk. kalusto ja kuljetus	2022	1 383 051,24	1 288 122,24	-641 676,64	-291 529,29	-782,66	354 133,65
	2021	1 206 327,69	1 165 733,69	-370 508,58	-262 392,15	-684,39	532 148,57
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2023	19 849 262,43	19 263 823,43	-13 277 262,73	-4 722 028,39	-994 251,01	270 281,30
	2022	18 541 575,70	18 641 303,70	-11 995 955,92	-4 521 149,04	-657 843,25	1 466 355,49
	2021	18 435 817,44	18 369 196,44	-11 083 335,12	-4 058 426,68	-805 600,56	2 421 834,08
Vastuu	2023	2 265 587,92	2 217 986,92	-630 991,39	-545 249,33	-14 940,97	1 026 805,23
	2022	2 168 374,93	2 141 866,93	-2 521 457,30	-521 169,89	-12 089,25	-912 849,51
	2021	2 109 694,42	2 103 369,42	-896 439,62	-458 465,04	-13 697,46	734 767,30
Oikeusturva	2023	1 907 672,72	1 855 949,72	-2 032 529,19	-455 239,44	0,00	-631 818,91
	2022	1 803 612,93	1 760 701,93	-1 399 207,20	-415 307,27	0,00	-53 812,54
	2021	1 700 054,60	1 669 218,60	-1 366 783,27	-356 103,58	0,00	-53 668,25
Muut	2023	678 079,12	672 796,12	-220 245,01	-162 709,04	-81 743,92	208 098,15
	2022	641 899,27	642 431,27	-387 236,66	-153 093,74	-143 802,65	-41 701,78
	2021	622 258,12	617 664,12	-124 278,26	-131 195,98	85 464,33	447 654,21
Ensivakuutus yhteensä	2023	72 676 791,13	70 661 804,13	-45 528 816,76	-17 309 487,67	-1 720 528,40	6 102 971,30
	2022	68 324 660,01	67 835 026,01	-45 867 832,09	-16 286 559,71	-1 621 390,18	4 059 244,03
	2021	66 690 575,17	66 234 094,17	-49 031 533,00	-14 417 146,33	-495 437,98	2 289 976,86
Yhteensä	2023	72 676 791,13	70 661 804,13	-45 528 816,76	-17 309 487,67	-1 720 528,40	6 102 971,30
	2022	68 324 660,01	67 835 026,01	-45 867 832,09	-16 286 559,71	-1 621 390,18	4 059 244,03
	2021	66 690 575,17	66 234 094,17	-49 031 533,00	-14 417 146,33	-495 437,98	2 289 976,86
Tasoisuudensäätömuutos	2023						-5 555 278,00
	2022						-3 347 159,00
	2021						0,00
Vakuutus- tekni- ninen kate	2023						547 693,30
	2022						712 085,03
	2021						2 289 976,86

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toimintoittain

	2023	2022
Maksetut korvaukset	5 852 275,79	4 999 782,50
Liikekulut	16 909 635,43	16 048 966,55
Sijoitustoiminnan hoitokulut	357 014,76	306 671,32
Muut kulut	1 546 555,02	1 421 728,36
<i>Yhteensä</i>	<u>24 665 481,00</u>	<u>22 777 148,73</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2023	2022
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	3 088 654,80	2 704 517,84
Muut vakuutusten hankintamenot	5 308 966,31	5 502 132,66
	<u>8 397 621,11</u>	<u>8 206 650,50</u>
Vakuutusten hoitokulut	5 715 907,69	5 214 771,73
Hallintokulut	3 195 958,87	2 865 137,48
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-399 852,24	-237 593,16
<i>Yhteensä</i>	<u>16 909 635,43</u>	<u>16 048 966,55</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	6 319 667,78	5 826 137,47
Eläkekulut	1 134 416,21	1 104 883,76
Muut henkilösivukulut	278 101,05	183 708,58
<i>Yhteensä</i>	<u>7 732 185,04</u>	<u>7 114 729,81</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	415 133,06	363 155,24
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajalla on sopimuksen mukaan mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana. Toimitusjohtajan sijaisen ja muun johtoryhmän eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	96 075,00	111 487,50
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	71 350,00	89 825,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	110	106
------------	-----	-----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2023	2022
Tilintarkastus	10 180,16	8 273,35
Muut palvelut	52,51	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>10 232,67</u>	<u>8 273,35</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2023	2022
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	3 200 929,37	2 503 986,81
Korkotuotot	111 699,18	117 075,00
<i>Yhteensä</i>	<u>3 312 628,55</u>	<u>2 621 061,81</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Muut tuotot	39 442,65	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>39 442,65</u>	<u>0,00</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	16 445,71	0,00
Korkotuotot	62,69	0,00
Muut tuotot	1 376 411,37	1 436 614,89
<i>Yhteensä</i>	<u>1 392 919,77</u>	<u>1 436 614,89</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	164 343,21	1 189 767,82
Korkotuotot	233 899,46	152 347,65
Muut tuotot	499 752,81	422 745,19
<i>Yhteensä</i>	<u>897 995,48</u>	<u>1 764 860,66</u>
Yhteensä	5 642 986,45	5 822 537,36
Arvon alentumisten palautukset	4 751 528,50	320 859,82
Myyntivoitot	920 698,68	1 786 268,54
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	11 315 213,63	7 929 665,72
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Samana konsernin yritykset	-784 710,33	-940 607,66
Muut yritykset	-590 692,44	-697 193,41
<i>Yhteensä</i>	<u>-1 375 402,77</u>	<u>-1 637 801,07</u>
Kulut muista sijoituksista	-311 397,62	-264 753,18
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Samana konsernin yritykset	-11 123,75	0,00
Muut yritykset	-42 003,79	145 400,37
<i>Yhteensä</i>	<u>-53 127,54</u>	<u>145 400,37</u>
Yhteensä	-1 739 927,93	-1 757 153,88
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-1 670 642,34	-6 576 816,28
Rakennusten suunnitelmapoistot	-18 881,47	-18 881,48
<i>Yhteensä</i>	<u>-1 689 523,81</u>	<u>-6 595 697,76</u>
Myyntitappiot	-918 630,81	-392 989,27
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-4 348 082,55	-8 745 840,91
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonalentumisia ja niiden oikaisua	6 967 131,08	-816 175,19
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	6 967 131,08	-816 175,19

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2023	2022
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	1 992 942,77	2 019 709,94
Muut tuotot	41 145,02	38 516,52
<i>Yhteensä</i>	<u>2 034 087,79</u>	<u>2 058 226,46</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-1 546 555,02	-1 421 728,36
Muut kulut	-22 641,13	-20 348,65
<i>Yhteensä</i>	<u>-1 569 196,15</u>	<u>-1 442 077,01</u>

Taseen liitteet, LähiTapiola Varsinais-Suomi

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	635 322,17	635 322,17	900 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	4 407 591,08	4 407 591,08	5 463 000,00
Muut kiinteistöosakkeet	7 061 306,90	7 061 306,90	9 690 284,11
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	7 237 840,00	7 237 840,00	7 237 840,00
	<u>19 342 060,15</u>	<u>19 342 060,15</u>	<u>23 291 124,11</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	81 034 107,77	81 034 107,77	87 323 366,27
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	91 185 016,94	91 185 016,94	104 214 447,30
Rahoitusmarkkinavälineet	1 470 913,14	1 470 913,14	1 499 947,16
	<u>92 655 930,08</u>	<u>92 655 930,08</u>	<u>105 714 394,46</u>
	<u>193 032 098,00</u>	<u>193 032 098,00</u>	<u>216 328 884,84</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta			2 803,55
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>23 296 786,84</u>

Sijoitukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	654 203,64	654 203,64	1 050 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	5 297 591,08	5 297 591,08	8 123 000,00
Muut kiinteistöosakkeet	7 079 879,81	7 079 879,81	9 788 836,50
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	7 602 840,00	7 602 840,00	7 602 840,00
	<u>20 634 514,53</u>	<u>20 634 514,53</u>	<u>26 564 676,50</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	78 274 845,68	78 274 845,68	85 248 104,48
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	91 090 042,59	91 090 042,59	100 872 309,33
Rahoitusmarkkinavälineet	1 804 553,62	1 804 553,62	1 825 524,44
	<u>92 894 596,21</u>	<u>92 894 596,21</u>	<u>102 697 833,77</u>
	<u>191 803 956,42</u>	<u>191 803 956,42</u>	<u>214 510 614,75</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta			702,11
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>22 706 658,33</u>

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	2023	
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	15 503 238,65	7 602 840,00
Lisäykset	202 219,54	0,00
Vähennykset	-57 092,45	-365 000,00
Hankintameno 31.12.	15 648 365,74	7 237 840,00
Kertyneet poistot 1.1.	-479 502,61	
Tilikauden poistot	-18 881,47	
Kertyneet poistot 31.12.	-498 384,08	
Arvonalentumiset 1.1.	-1 992 061,51	
Tilikauden arvonalentumiset	-1 053 700,00	
Arvonalentumiset 31.12.	-3 045 761,51	
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 104 220,15	7 237 840,00

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

Jäljellä oleva hankintameno	2 639 053,49
Kirjanpitoarvo	2 639 053,49
Käypä arvo	2 719 267,72

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2023	2022
Hankintameno 1.1.	79 190 081,91	70 196 612,80
Lisäykset	4 127 153,03	12 217 560,48
Vähennykset	-1 531 344,78	-3 224 091,37
Hankintameno 31.12.	81 785 890,16	79 190 081,91
Arvonalentumiset 1.1.	-915 236,23	-732 175,43
Tilikauden arvonalentumiset	-86 098,13	-219 354,88
Arvonalentumisten palautukset	249 551,97	36 294,08
Arvonalentumiset 31.12.	-751 782,39	-915 236,23
Kirjanpitoarvo 31.12.	81 034 107,77	78 274 845,68

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3) Espoo	2,0	745 350 325,58	73 881 193,69
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	0,9	13 559 515,69	3 424 562,99
LähiTapiola Rahoitus Oy	3) Espoo	2,4	108 584 461,58	1 506 571,72
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	3) Espoo	1,0	69 082 846,73	-4 491 713,39
Yhteensä			936 577 149,58	74 320 615,01

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio	
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	1,9	75 976 386,22	-5 960 983,43
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3)	Espoo	4,2	23 664 786,88	540 856,13
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	4,6	12 945 870,51	-1 793 205,35
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	3,1	354,71	-68,50
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	3,1	69 149 885,83	5 403 947,01
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3)	Espoo	2,3	189 236 716,13	10 950 872,89
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	2,2	74 314 628,14	3 196 732,79
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3)	Espoo	1,4	210 501 815,28	4 878 641,78
LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky	3)	Espoo	1,3	54 696 477,25	-4 321 879,67
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	3,5	556 517 019,43	18 154 569,24
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3)	Espoo	2,2	41 683 912,15	-831 331,45
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	2,9	138 855,13	4 428,48
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	2,8	43 663 936,93	2 563 936,85
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	1,6	54 021 491,21	2 011 572,47
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3)	Espoo	2,2	166 660 584,42	11 865 266,73
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3)	Espoo	1,7	189 261 147,27	7 387 050,11
LähiTapiola Velkasijoitus III Ky	3)	Espoo	1,7	10 599 937,31	-294 273,25
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	5,8	172 177 672,51	466 579,72
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3)	Espoo	3,7	617 121 523,74	34 745 086,02
Tapiola KR IV Ky	3)	Espoo	2,9	759 254,60	-91 183,26
Yhteensä				2 563 092 255,65	88 876 615,31

LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 3 (3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 3 (3).

- 1) Tytäryhtiö
- 2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle omistusyhteisyrittäjä.
- 3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle muu sijoitus.
- 4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Muut		126 794,00	269 943,80	269 943,80	
Yhteensä		126 794,00	269 943,80	269 943,80	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		11 788,00	33 883,52	98 843,52	
Yhteensä		11 788,00	33 883,52	98 843,52	

Sijoitusrahastot

BNP Paribas Global Senior Corporate Loans	2 758 344,08	2 758 344,08	Ranska
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A	3 258 740,73	3 258 740,73	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A	4 767 590,01	6 279 610,52	Suomi
LähiTapiola High Yield A	5 435 406,27	5 624 271,53	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A	1 060 379,46	1 768 659,20	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A	1 253 260,66	1 717 349,48	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A	3 406 747,98	3 999 262,63	Suomi
LähiTapiola Kehittävät Korkomarkkinat A	5 348 194,30	5 348 194,30	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A	2 744 446,28	2 744 446,28	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A	859 421,50	1 191 475,65	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A	4 926 394,10	4 926 394,10	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrittyskorko ESG A	2 430 538,45	2 872 312,62	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A	1 647 449,02	2 093 135,74	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A	1 324 336,81	1 324 336,81	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A	2 875 488,77	3 102 652,38	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	2 569 300,78	4 559 570,99	Suomi
LähiTapiola USA Keskiuuret ESG A	558 328,51	1 243 086,50	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Eurooppa ESG IV B	4 863 968,66	6 342 042,37	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Pitkäkorko ESG IV B	4 866 735,39	4 866 735,39	Suomi
LähiTapiola Yhteisö USA ESG IV B	2 939 686,31	4 350 954,52	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Yrittyskorko ESG IV B	6 167 571,10	6 167 571,10	Suomi
LähiTapiola Yrittyskorko ESG A	6 840 120,15	7 219 004,76	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund	2 931 014,57	2 931 014,57	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake	1 903 470,38	2 979 741,12	Suomi
S-Pankki Kehittävät Markkinat ESG Osake	1 332 389,98	1 689 401,91	Suomi
Seligson & Co Kehittävät Markkinat A	1 350 000,01	1 367 183,54	Suomi
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF (Acc)	1 504 672,20	1 504 672,20	Luxemburg
iShares EUR Govt Bond 15-30yr UCITS ETF	2 225 776,00	2 225 776,00	Irlanti
Muut	955 376,91	1 494 487,97	
Yhteensä	85 105 149,37	97 950 428,99	

Pääomasijoitusrahastot

LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	1 309 101,00	1 309 101,00	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky	2 160 288,94	2 160 288,94	Suomi
LähiTapiola Yhteiskuntakiinteistöt Suomi Ky	794 248,20	794 248,20	Suomi
Muut	1 512 402,14	1 631 592,85	
Yhteensä	5 776 040,28	5 895 230,99	

Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä**138 582,00 91 185 016,97 104 214 447,30****8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset****2023**

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Kalusto
Hankintameno 1.1.	6 926 847,03	768 462,00	1 425 341,39
Lisäykset	147 391,00	986 123,30	0,00
Siirrot erien välillä	305 333,00	-305 333,00	0,00
Hankintameno 31.12.	7 379 571,03	1 449 252,30	1 425 341,39
Kertyneet poistot 1.1.	-3 326 367,64	0,00	-1 157 030,90
Tilikauden poistot	-797 465,19	0,00	-67 077,64
Kertyneet poistot 31.12.	-4 123 832,83	0,00	-1 224 108,54
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 255 738,20	1 449 252,30	201 232,85

9. Oman pääoman muutokset ja arvonorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset	1.1.2023	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2023
Pohjarahasto	3 421 491,68	0,00	0,00	3 421 491,68
Takuupääoma	14 316 346,48	0,00	0,00	14 316 346,48
Varmuusrahasto	25 358 995,79	278 511,55	0,00	25 637 507,34
Käyttörahaso	596 300,00	0,00	-87 400,00	508 900,00
Tilikauden voitto	278 511,55	5 996 161,18	-278 511,55	5 996 161,18
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	<u>43 971 645,50</u>	<u>6 274 672,73</u>	<u>-365 911,55</u>	<u>49 880 406,68</u>

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

31.12.2023

Tilikauden voitto	5 996 161,18
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	25 637 507,34
Käyttörahaso	508 900,00
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	<u>32 142 568,52</u>

10. Korvausvastuu

2023

2022

Korvausvastuun riittävyys

Muu tapaturma ja sairaus	3 206 400,42	2 138 980,17
Moottoriajoneuvon vastuu	10 157 493,87	3 755 076,82
Maa-ajoneuvot	27 932,92	717 713,30
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	-25 634,28	9 760,71
Palo- ja muu omaisuusvahinko	871 260,91	396 015,57
Vastuu	602 769,31	-324 287,25
Oikeusturva	-795 090,77	-662 738,13
Muut	69 961,70	-179 043,09
	<u>14 115 094,08</u>	<u>5 851 478,10</u>

11. Muut pakolliset varaukset

2023

2022

Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	3 548,00	0,00
	<u>3 548,00</u>	<u>0,00</u>

12. Laskennalliset verovelat

2023

2022

Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	968 850,00	839 900,00
	<u>968 850,00</u>	<u>839 900,00</u>

13. Saamiset ja velat

13.1 Saamisten erittely

2023

2022

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Muut saamiset	48 140,68	36 632,45
	<u>48 140,68</u>	<u>36 632,45</u>

13.2 Velkojen erittely	2023	2022
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	492 281,00	484 408,00
Muut velat	296 885,89	192 572,29
	<u>789 166,89</u>	<u>676 980,29</u>

13.3 Siirtovelkojen erittely	2023	2022
Velat henkilöstölle	1 568 681,16	1 521 471,59
Muut siirtovelat	520 387,33	544 414,82
	<u>2 089 068,49</u>	<u>2 065 886,41</u>

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

14.1 Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut

Leasingvastuut

Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	13 890,96	7 491,70
Seuraavina vuosina maksettava määrä	34 727,40	0,00
	<u>48 618,36</u>	<u>7 491,70</u>

Vuokravastuut

Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	179 828,00	173 105,76
Seuraavina vuosina maksettava määrä	138 019,00	254 492,52
	<u>317 847,00</u>	<u>427 598,28</u>

Arvonlisäverovastuut

Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	743 397,37	872 243,17
Yhteistoimintayritykset	2 204 566,88	1 603 256,12
	<u>2 947 964,25</u>	<u>2 475 499,29</u>

Positiivinen alv-vastuu = alv-velka

Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen

Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu

- 10 v. tarkistuskausi

Muut ryhmän yritykset	66 872 306,53	78 779 260,49
	<u>66 872 306,53</u>	<u>78 779 260,49</u>

Muut vastuusitoumukset

Sijoitusvastuut	24 727 712,42	22 048 767,45
	<u>24 727 712,42</u>	<u>22 048 767,45</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirirekisteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Varsinais-Suomi

Tulosanalyysi	€1 000			
	2023	2022	Muutos	Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	68 282	65 142	3 140	4,8 %
Korvauskulut	-45 269	-45 034	-235	0,5 %
Liikekulut	-16 910	-16 049	-861	5,4 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	6 103	4 059	2 044	50,3 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset ja niiden oikaisu	6 967	-816	7 783	-953,6 %
Muut tuotot ja kulut	465	616	-151	-24,5 %
Liikevoitto	13 535	3 859	9 676	250,7 %
Tasoitusmäärän muutos	-5 555	-3 347	-2 208	66,0 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	7 980	512	7 468	1458,4 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 984	-234	-1 750	749,3 %
Kauden voitto	5 996	279	5 718	2052,9 %
Liikevoitto	13 535	3 859	9 676	250,7 %
Arvostuserojen muutos	590	-10 336	10 926	-105,7 %
Kokonaistulos	14 125	-6 477	20 602	-318,1 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2023

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	58,4	26,4	63,0	29,1	58,4	26,4	29,1
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	53,9	24,4	60,0	27,7	53,9	24,4	27,7
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	4,5	2,0	3,0	1,4	4,5	2,0	1,4
Osakesijoitukset yhteensä	113,0	51,2	100,6	46,5	113,0	51,2	46,5
Noteeratut osakkeet ³⁾	42,7	19,3	31,7	14,6	42,7	19,3	14,6
Pääomasijoitukset ⁴⁾	65,3	29,6	63,8	29,5	65,3	29,6	29,5
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	5,0	2,3	5,1	2,3	5,0	2,3	2,3
Kiinteistösijoitukset yhteensä	49,4	22,4	53,0	24,5	49,4	22,4	24,5
Suorat kiinteistösijoitukset	23,3	10,5	26,6	12,3	23,3	10,5	12,3
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	26,1	11,8	26,4	12,2	26,1	11,8	12,2
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	220,8	100,0	216,5	100,0	220,8	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	220,8	100,0	216,5	100,0	220,8	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,6

- Sisältää kertyneet korot
- Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2023

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			2023	2022	2021	2020	2019
	milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	4,8	60,8	7,8	-12,0	0,4	2,2	5,4
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	4,7	55,8	8,4	-13,2	0,6	2,5	6,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,0	5,0	1,0	-1,1	-0,2	-0,2	0,5
Osakesijoitukset yhteensä	7,1	105,1	6,7	-2,6	14,5	3,2	11,4
Noteeratut osakkeet ³⁾	4,1	37,1	11,1	-15,1	25,0	4,7	24,6
Pääomasijoitukset ⁴⁾	3,0	62,9	4,8	4,6	8,2	2,4	3,8
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	-0,1	5,1	-1,2	17,8	4,2	2,0	4,9
Kiinteistösijoitukset yhteensä	-4,0	53,0	-7,5	1,7	1,5	10,3	-1,9
Suorat kiinteistösijoitukset	-2,9	26,5	-10,9	-0,7	-1,5	22,3	-5,7
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-1,1	26,6	-4,2	4,3	4,8	0,3	1,5
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4
Sijoitukset yhteensä	7,8	218,8	3,6	-4,8	6,8	4,5	6,1
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,3		-0,1			0,1	
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	7,6	218,8	3,5	-4,8	6,6	4,6	5,9

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Varsinais-Suomi) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiötä valvojen viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosaikaisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisinä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösjoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käyviä arvoja. Kiinteistösjoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarvointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppavertailumenetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösjoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoina.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

LähiTapiola Varsinais-Suomen toimitusjohtajan eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen. Toimitusjohtajalla on sopimuksen mukaan mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana. Muiden johtajien eläkeikä/eroamisikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuovelka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Finanssivalvonta vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 1,2 (vuoden 2022 tilinpäätöksessä 0,7) prosentin laskuperustekorhoa.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatumisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2023 0,7 prosentista 1,2 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 4,6 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuuvelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkina-tuotto.

Vapaaehtoisten lajien korvausvastuun kollektiivilaskennan kertoimet päivitetiin ja liikennevakuutuksen kollektiivilaskennan laskentaryhmiä muutettiin vuonna 2023, mikä pienensi yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti 0,3 miljoonaa euroa. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutoksia, joiden kertaluonteinen vaikutus oli 0,2 miljoonaa euroa yhtiön korvausvastuuta kasvattava. Vuonna 2023 tehdyt korvausvastuun laskenta-periaatemuutokset kasvattivat kokonaisuutena yhtiön tasoitusmäärää 4,7 miljoonaa euroa kertaluonteisesti.

Laskuperustekorkoa nostettiin myös vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 2,2 miljoonalla eurolla. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin vuonna 2022 muutos, joka kasvatti vähäisesti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti. Myös tasoitusmäärän laskuperusteita muutettiin yhtiölle vuonna 2022.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot
Korvauskulut
Liikekulut
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvон muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio
+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvон rahaston ja arvонkorotusrahas-ton muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz'in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
+ Arvonmuutokset kirjanpidossa
+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakauksissa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöihin luetaan kiinteistöisijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ = & \frac{\quad}{\text{Taseen loppusumma} + \text{Sijoitusten arvostuserot}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisien arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhte

Vahinkosuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttötymisen muutoksien riskit

- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyyseriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyyseriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyyseriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi ja vastuut

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja

toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa.

10.3 Riskien raportointi

Osana riskienhallintaprosessia yhtiön sisäisen riskienhallinnan raportoinnin tavoitteena on tarjota hallitukselle ja ylimmälle johdolle kattava näkymä ryhmän riskiasemasta ja varmistaa, että toteutetut riskienhallintatoimenpiteet ovat linjassa organisaation strategisten tavoitteiden kanssa. Informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä ajantasaisella dokumentaatiolla, joka sisältää tiedot käytettävistä laskentamenetelmistä sekä järjestelmistä. Tehokkaan riskienhallinnan takaamiseksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot ovat organisatorisesti eriytetty toisistaan.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutusasioihin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutussopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen

riittävytyteen, kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskijä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet. Asiakkaiden luotto- ja taustatiedot tarkistetaan ennen asiakasvalintaa.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Epäselvien vahinkojen selvittely on tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään vi-ranomaisille.

Vastuuelvan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriskiä sisältyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa on oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemuotoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei

saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määrätymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorko (1,2 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määrätymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvetka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti. Eläkemuotoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021 kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutuslajin varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutuslajien hankintaohjeen avulla. Jäl-

leenvakuutuslajien ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuslajien rakenne, vakuutuslajien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulatio sekä vakavaraisuusaste. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutuslajikohtaiset omapäätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuutuslajiksi hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutuslajit hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutuslajien ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.5 Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Sijoitustoiminnan riskit koostuvat markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskeistä.

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen tai kiinteistöjen hintojen, muutoksista. Keskittymäriskeiksi luetaan tässä markkinariskeiksi samoin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskittymäriskejä syntyy varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimialoittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion, johdannaissopimuksen tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskeillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskeä. Edellinen johtuu rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuudesta. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti.

Yhtiön hallitus käsittelee vähintään vuosittain tai tarvittaessa yhtiön sijoitussuunnitelman, jossa se määrittelee sijoitustoiminnan tavoitteet, markkinariskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat huomioden yhtiön vakavaraisuuden, strategiset tavoitteet, vakuutusvastuiden sijoitustoiminnalle aiheuttamat vaatimukset sekä taloudellisen toimintaympäristön. Sijoitusriskienotto konkretisoituu sijoitusten strategisessa allokaatiossa, joka sisältää sijoitusomaisuuden omaisuusluokkakohtaiset neutraalipainot ja sallitut vaihteluvälit. Suunnitelmassa kuvataan lisäksi muut sijoittamista ja sijoitusriskienottoa

koskevat rajoitteet, riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän vahinkovakuutusyhtiöiden (pl. Suomen Vahinkovakuutus Oy) välisessä yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan riskienoton ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Ryhmän taseenhallintatoiminto valmistelee yhtiöille sijoitusten strategista allokatiota koskevat esitykset. Taseenhallintatoiminto arvioi yhtiön valitsemman strategisen allokation sopivuutta hyödyntäen esimerkiksi erilaisia stressestejä ja antaa yhtiöille tätä koskevan lausunnon. Ryhmän taseenhallintakomitea seuraa yhtiöiden markkina- ja taseriskejä ja antaa tarvittaessa yhtiöille näitä koskevia suosituksia. Koska strateginen allokatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin taloudellisessa toimintaympäristössä, yhtiön vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyötystrategiassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa sääntelyn mukaisen selvityksen vastuvelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuskehikon viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokatiomuutoksilla.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten, korkojohdannaisten ja vastuiden arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteellinen korkoriski sijoitusten strategista allokatiota muodostettaessa.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja koventanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä luottokannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.6 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetel-lyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olen-naisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokai-sesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilan-teesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistu-taan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hal-lintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi vi-ranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitel-mien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vas-tuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoit-teista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toi-mintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja oh-jeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.7 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutok-sien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhtey-dessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähen-tämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulli-

set tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka to-teutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallin-taa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallin-tatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryh-missä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen mää-rittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Turussa 4. päivänä maaliskuuta 2024

Markus Granlund
hallituksen puheenjohtaja

Kirsi Kostia

Aarne Lehtonen

Timo Laakso

Sinikka Valtonen

Olli Aakula
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Turussa 18. päivänä maaliskuuta 2024

KPMG Oy Ab

Petter Westerback

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-03-04 14:44:33 (EET)

Tarkistuskoodi: SIX75RT99Q29K9M5AJ7CBRQ9P6R3DPTIKRX94
B01F6GO4L36SN54NQS9V9I03AB9GNXH64Z7OIQMIJI0H8HRF24QL
2PSZYU5DHYQ3V270K1SOJMSJPURZSBK8XMOUIP90

906 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023.pdf (38 sivua)

396c2abc9e1fd67a64cce623e0edd491b79843d5d15dc2f8e3dd2b8ba4131b8

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Satu Sinikka Valtonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Satu Sinikka Valtonen

Allekirjoitettu 2024-03-04 14:37:57 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Aarne Olavi Lehtonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Aarne Olavi Lehtonen

Allekirjoitettu 2024-03-04 14:38:14 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Olli-Matti Aakula**
Titteli: **toimitusjohtaja**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Olli-Matti Aakula

Allekirjoitettu 2024-03-04 14:38:31 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Kirsi Hannele Kostia**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Kirsi Hannele Kostia

Allekirjoitettu 2024-03-04 14:38:41 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Markus Kristian Granlund**
Titteli: **hallituksen puheenjohtaja**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Markus Kristian Granlund

Allekirjoitettu 2024-03-04 14:39:47 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Timo-Pekka Laakso**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Timo-Pekka Laakso

Allekirjoitettu 2024-03-04 14:44:33 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Mobiilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobiilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikospäivinä 8.00 - 16.00)

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-03-18 15:54:27 (EET)

Tarkistuskoodi: AOLE8RL4IXFG1XBRQDAJLINBFRKIPJ7IIWYYT9E
WBLPKHHYXY6865O735RNJ7W4OBPF06BK65UNLM7HHEAB0LYTZ
XP2DAC7VP0IYCTPLF87UZ7O440Q4DJ45MH64LX4S

906 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023_allekirjoitettu.pdf (41 sivua)

7e92510437948df366cd527ad4dd5a8fb7e266f8f2b554b677f0509967aa081

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Petter Mikael Westerback**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Petter Mikael Westerback

Allekirjoitettu 2024-03-18 15:54:27 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0204067-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT****KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 24-25)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenoon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvioihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontroleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuovelka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 26-27)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuovelka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuoitoisissa

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvelan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläke- ja vahinkoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyysriski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjallisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyysriskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 11 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettävien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettävien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Turussa 18. maaliskuuta 2024

KPMG OY AB

Petter Westerback
KHT